

El DENIP, els refugiats i les causes

Els riscos que assumeixen aquells que fugen ens donen la mesura d'allò que estaven patint en el seu lloc d'origen

ANTONI SOLER PRESIDENT DE FUNDIPAU | ACTUALITZADA EL 31/01/2017 20:56

El dia 30 de gener es commemora l'aniversari de la mort de Gandhi. L'any 1964 l'educador mallorquí Llorenç Vidal va proposar celebrar aquest dia el DENIP (Dia Escolar de la No-violència i la Pau). La idea d'aprofitar la memòria de Gandhi per donar a conèixer i promoure els valors i la cultura de la no-violència i la pau ha anat fent forat en les escoles.

Enguany resulta molt difícil parlar de pau i no-violència sense tenir ben present el terrible drama dels refugiats i la freda indiferència de les respostes institucionals. La crueltat de la situació, llargament consentida, ens commou i ens indigna i ens pot portar molt lluny si som capaços d'anar més enllà d'aquestes primeres emocions i ens endinsem en les diferents perspectives i nivells d'aprofundiment a què ens convida. En una ocasió vaig sentir dir a Jody Williams, justament una mestra, Premi Nobel de la pau l'any 1997 per haver encapçalat la Campanya Internacional per a la Prohibició de les Mines Antipersones, que "l'emoció sense acció és no res".

Els refugiats no surten del no res. Hi ha unes causes, unes fonts que, si continuen rajant, faran sempre insuficients les respostes solidàries

El primer enfocament és l'humanitari, les morts al mar, les condicions de vida infrahumanes als camps de refugiats... Indignació que ha d'empènyer a l'acció, cadascú segons les seves possibilitats, respostes de solidaritat, d'acollida, de pressió política sobre les institucions, etc. Moltes entitats, moltes persones, moltes campanyes estan en marxa i intensificaran les

seves accions en les properes setmanes. Donem-les a conèixer i col·laborem-hi.

Un pas més. Els refugiats no surten del no res. Hi ha unes causes, unes fonts que, si continuen rajant, faran sempre insuficients les respostes solidàries. Parlem poc de les causes i tanmateix són la clau: guerres, fam, violacions de drets humans bàsics... Qualsevol de nosaltres fugiria d'escenaris com aquests que fan impossible la vida. Els riscos que assumeixen aquells que fugen ens donen la mesura d'allò que estaven patint en el seu lloc d'origen. Tanmateix, el nivell d'indiferència o almenys de tolerància envers aquestes causes és molt. Ens semblen llunyanes, complexes, fatalment inevitables. No hauria de ser així. També sobre les causes ens cal reflexió i acció.

Com podem acceptar fets com els que hem vist recentment a Alep? Com podem seguir considerant acceptables les guerres? Com és que continuem alimentant-les amb el pornogràfic comerç d'armes? Per què no hi posem límit? Per què no desenvolupem mitjans més racionals de resoldre els conflictes? Quins immensos negocis o jocs de poder hi ha al darrere d'aquestes guerres? Quins interessos les han desencadenades? Per citar un exemple ben proper: hem vist fa ben poc un grup d'empresaris espanyols, acompanyats pel rei, venent vaixells de guerra a l'Àrabia Saudita, un dels actors en el drama del Pròxim Orient. És important donar a conèixer l'ingent treball per la pau que desenvolupen tantes persones i entitats a casa nostra i al món. És una feina que resta amagada, però que té una gran importància i que va donant fruits rellevants en forma de tractats de limitació i control del comerç d'armes (per exemple les mines antipersones, les bombes de dispersió, el control de les armes lleugeres, etc.), de pressió sobre governs i institucions internacionals, en la prevenció, en el treball de teixir delicats i difícils acords de pau (el darrer i més conegut a Colòmbia), etc. Cada passa en aquest sentit evita molts sofriments i fa innecessària l'ajuda humanitària posterior. Serà bo aprofitar aquest dia per difondre aquest treball i donar-hi suport.

Com podem acceptar fets com els que hem vist recentment a Alep? Com podem seguir considerant acceptables les guerres?

I si volem anar més a fons, però també més a prop, fixem-nos en els nostres hàbits quotidians, de relació i de consum: com ens relacionem amb els altres? Com "defensem" els nostres interessos? Com afrontem els conflictes? Vigilem l'origen d'allò que comprem? A part del preu econòmic dels productes, sabem el cost humà

que hi ha al darrere? Ens importa? Potser descobrirem que aquest desordre mundial ja ens va bé en alguns aspectes, per exemple matèries primeres i objectes de consum ben barats. Prendre consciència de les conseqüències dels nostres actes, conèixer i anar adquirint els valors de la cultura de pau són també tasques ben adequades a què ens convida el DENIP.

Un apunt final. Aquesta tasca no pot ser exclusiva de les escoles. Els adults no podem justificar la nostra inacció traspasant la responsabilitat a la següent generació a través de l'educació. Cal recordar, amb Gandhi, que la no-violència és, abans que res, no-passivitat, i que la nostra passivitat ens acusarà davant del futur i dels nostres fills.